

Nickolas Olley,

Director International

College of Law of England and Wales

THE STRUCTURE AND PRE-QUALIFICATION TRAINING OF THE LEGAL PROFESSION IN ENGLAND AND WALES

1. The Legal Profession – Solicitors and Barristers

A Split Profession

1.1. In many jurisdictions there is a single profession of practising lawyers. In the United States for example, whether you wish to be a trial lawyer, a transactional lawyer or a local high street practitioner, you qualify as an «attorney». In England and Wales the position is different. Although their roles are becoming increasingly indistinct we continue to have a split profession with two main categories of practising lawyer, the solicitor and the barrister.

1.2. The distinction is to be found in the manner in which each branch of the profession is trained and regulated and in the functions each branch performs.

The Role of the Barrister

1.3. The barrister has traditionally been a specialist advocate with rights of audience in all courts and tribunals. The barrister also provides specialist legal opinions on referral from solicitors.

1.4. There are approximately 9,500 barristers in England and Wales and the great majority of these work out of offices («chambers») located in the main cities of England – in particular, of course, London. Although a number of barristers will work together in a particular set of chambers they are not partners. They are sole traders who by arrangement simply contribute to the administrative costs associated with their chambers, as do the other barris-

ters practising from those chambers. This is to be contrasted with solicitors who customarily practice in partnership with other solicitors, sharing profits and losses of the business.

1.5. Barristers, like solicitors, will often specialise in particular areas of the law; and indeed a set of chambers may be known for its expertise in a particular area(s) of legal practice. In relation to criminal litigation work our system is different from many jurisdictions in that a barrister may be called upon to act for the accused in one case and then act for the prosecution the next. It is therefore not a question of being either a prosecuting lawyer or a defence lawyer. A barrister may, at different times, be both. This is partly a result of the so called «cab rank» rule which requires barristers to accept whatever case presents itself to them (barristers can refuse a case only in limited circumstances, eg if they lack the expertise in the area concerned).

1.6. A client cannot engage a barrister directly. Instead, where necessary, the client will be referred to the barrister by a solicitor.

The Role of the Solicitor

1.7. There are approximately 75,000 solicitors with practising certificates in England and Wales and therefore solicitors considerably outnumber barristers.

1.8. Solicitors perform a different function. As is readily apparent from the above (para 1.6) solicitors represent the first port of call for any member of the public requiring legal advice or assistance. The solicitor's precise function depends to a great extent on the nature of his/her practice and there is an increasing polarisation between those engaged in small local practices at one end of the spectrum («the high street practice») and the large corporate «city» practice at the other end.

1.9. The «high street» practice ranges from the increasingly threatened sole practitioner to firms of solicitors comprising up to say 12 – 15 partners. Some local practices will have a single office; larger practices on the other hand might operate a number of offices in neighbouring towns. Either way the main function of the high street practice is to serve the needs of the local community – both individuals and the local business community. Thus most practices of this type will provide services in the areas of family law, wills probate and administration of the estates of deceased persons, criminal law, civil litigation (eg debt collection and personal injury), property transactions, and the

less complicated forms of business law usually associated with small local businesses.

1.10. The city practice is usually made up of a far greater number of lawyers. Several of the larger corporate firms have several hundred partners and an increasing number of mergers are taking place between international law firms to facilitate the provision of global services and to fight off the competition. There are now frequent announcements of mergers between English and American law firms and English and Europe law firms.

1.11. The role of the solicitor in a city practice is much more focussed on the needs of the business client. Thus, this type of firm is likely to have departments devoted to such areas as company/commercial law; pensions; tax; employment; banking; civil litigation etc.

Solicitors as Advocates

1.12. Many solicitors do no advocacy work at all but specialise in advisory and transactional work. Solicitors can also act as advocates, however, and some specialise in this kind of work. Traditionally solicitors' rights of audience have been limited to the lower courts but solicitors with a certain level of litigation experience who are prepared to undertake additional examinations can now gain access to the higher courts. It may only be a matter of time before solicitors are granted full rights of audience. For those solicitors who choose to become specialist advocates, therefore, the distinction between solicitor and barrister is becoming increasingly blurred.

2. The Legal Profession – Judges

2.1. There are a wide variety of different types of judge in England and Wales from the lay magistrate to the fully qualified and widely experienced member of the House of Lords. It is not within the scope of this paper to examine the structure, qualifications and training of the judiciary in detail but two points of interest are made below.

2.2. Firstly, unlike other countries (eg Germany) there is no separate career structure for judges. With some exceptions (eg lay magistrates) judges are appointed from the bar and to a lesser extent from the solicitors' profession. Traditionally this practice has been justified on the basis that judges have themselves had

experience of presenting cases — and this fact is known to the barristers before them. Thus an important element of trust is developed, barristers and judges being very much part of the same system. One disadvantage of such a system is that a barrister, with great experience as an advocate, may suddenly become a judge, a role of which he may have no experience or training whatsoever!

2.3. This lack of judicial training has been addressed by the establishment of the Judicial Studies Board, the role of which is to provide training for the judiciary. This takes the form of short training courses run by judges themselves. The College of Law has run «Training of Trainer» programmes to enable the judiciary to be more effective trainers.

3. Regulation of the Profession

Barristers

3.1. Barristers are regulated by the Bar Council of England and Wales which determines training and other requirements for admission to the bar, promulgates and enforces the Bar's disciplinary code and represents the interests of its members, the barristers.

3.2. In relation to pre-qualification training the Bar Council has validated a number of institutions to provide the Bar Vocational Course («BVC» — see below). Those wishing to offer the BVC were required to apply to the Bar Council in prescribed form and submit to a rigorous validation process. This involved the submission and examination of a significant amount of written material (draft course materials; examination regulations; curriculum vitae of staff; information about the institution concerned, its premises etc), interview of key personnel and inspection of premises. Once validated to run the BVC, all BVC providers are regularly inspected by a panel of experts selected by the Bar Council. The purpose of this inspection is to monitor the relevant course to ensure that standards are maintained and to make such recommendations as may be appropriate for the future development of the course.

Solicitors

3.3. The solicitors' branch of the profession is regulated by the Law Society of England and Wales which broadly performs the same functions vis-a-vis solicitors as the Bar Council does in relation to barristers. Thus it regulates admission to the Roll of Solicitors', promotes and enforces the solicitors' Ethical Code and represents the interests

of solicitors. Again in relation to pre-qualification training the Law Society has validated a number of institutions, including the College of Law, to run the Legal Practice Course – see below. The Law Society's validation and monitoring process for this course is broadly similar to that described in relation to the Bar Council/Bar Vocational Course.

4. The Route to Qualification

Solicitors

4.1. The normal route for qualification as a solicitor in England and Wales is:

4.1.1. firstly to obtain a law degree from a university. This is usually taken over a three year period and provides the individual with the academic grounding in law which he/she needs before being able to practice. Most degrees will comprise academic study and assessment in certain core legal subjects (eg contract, tort, constitutional law, crime, land law, equity/trusts and EU law) together with study/assessment in a number of subjects of the student's choosing (from the curricula offered by the relevant university);

4.1.2. thereafter the individual undertakes the Legal Practice Course («LPC») at an institution such as the College of Law. This is a one year vocational training course which seeks to bridge the gap between the academic law learnt at university and the practical law encountered in the office. The training is focused very heavily on how to conduct yourself as a lawyer and it is at this stage that skills teaching plays a major part;

4.1.3. when you have completed the LPC you must then undertake a two year training contract with a firm of solicitors. This is a form of apprenticeship and at the end of this period you are qualified as a solicitor of the Supreme Court of England and Wales.

During the training contract the individual must undertake further vocational training in the form of the Professional Skills Course. This comprises a number of modules in subjects which the Law Society considers are best left until the trainee has had at least some experience of the office.

4.2. Those with a non-law degree can undertake the LPC without obtaining a law degree provided that they first obtain a Postgraduate Diploma in Law, also known as the Common Professional Examination («CPE»). This is a one year course during which students receive tuition, and undertake assessments, in the core legal subjects identified above.

4.3. The training for barristers is similar but has some differences. After obtaining your law degree you undertake a one year vocational training programme called the Bar Vocational Course (equivalent to but different from the LPC) and then a one year apprenticeship called a «pupillage». Again the CPE may provide a route into the BVC for those students who do not have an English law degree.

4.4. This paper does not permit expansive coverage of the content of and philosophy behind each of the courses mentioned. I will therefore simply expand upon the LPC as an example of one of our vocational training courses. The others, such as the BVC, although different in precise course content, nevertheless have the same underlying philosophy – and the same sophisticated blend of legal skills and substantive law training, designed to bridge the gap between «academia» and the office.

5. The Legal Practice Course

A Change in Direction

5.1. The vocational stage of training for solicitors (ie the one year course sandwiched between university studies and joining a law firm) has been running for many years. However, a revolutionary change of emphasis occurred in the early part of the 1990s.

Until then the curriculum had comprised merely substantive law and procedure, which was imparted to the students through traditional methods – didactic lecturing in large groups, accompanied by a modest number of small group tutorials involving somewhat unimaginative exercises.

In 1993 however, we witnessed a major sea-change.

In particular:

5.1.1. the course became truly vocational with the introduction of integrated skills training and much greater emphasis on small-group work;

5.1.2. the teaching methodology changed from the «spoon-feed» approach to an inter-active «learning by doing» approach – this change inevitably provided an incentive to more imaginative use of information technology;

5.1.3. the name of the course changed to the Legal Practice Course, the name it retains, to reflect the increasingly practical nature of the course;

5.1.4. the regulatory framework changed. Previously teaching institutions had prepared students for central examinations set and administered by the Law Society. From 1993 onwards the Law Society stood back from the examination process, allowing institutions to run their own courses and assessment regimes subject only to the validation and monitoring process already described (para 3.3).

5.2. In my opinion these changes although not without inevitable teething problems, have proved highly successful in raising the calibre of young trainees. The withdrawal of the Law Society from the examination process and the opening up of the LPC to validated institutions has led to a healthy degree of competition amongst LPC providers and consequently considerable innovation in training and assessment methods; meanwhile the validation/monitoring process has helped keep standards high.

Course Content

5.3. Students on the College's LPC course study four principal areas:

5.3.1. three compulsory subjects (Business Law and Practice; Litigation and Advocacy; Conveyancing and Property. Reflecting the increasing diversity within the legal profession, students are now given the choice of studying Business Law and Practice either in the context of the work experienced in a large corporate commercial practice, or in the context of the work handled by the more general commercial firms);

5.3.2. six core subjects (Professional Conduct and Client Care; Revenue Law; European Community Law; Business and Solicitors' Accounts; Probate and Administration of Estates; Human Rights);

5.3.3. three elective subjects from a wide choice of subjects, both corporate and private client;

5.3.4. various legal skills (see below).

Skills Training on the LPC

5.4. In relation to skills training the students receive tuition in the following:

5.4.1. Advocacy;

5.4.2. Interviewing and Advising (ie how to interview a client, especially a new client);

5.4.3. Legal Research;

5.4.4. Writing and Drafting (both the drafting of legal documents and the writing of opinions);

5.4.5. Other areas such as personal work management and the use of information technology in the office.

5.5. All of the skills referred to in paras 5.4.1 – 5.4.4 are assessed.

5.6. Although it is impossible to measure accurately, as a rough guide, we estimate that more than 25 % of the Legal Practice Course is devoted to skills training with the remainder devoted to substantive law and procedure. On the Bar Vocational Course the percentage of skills training is even higher (approximately 60 %) there being a much heavier emphasis on the skill of advocacy reflecting the different nature of the barristers' profession.

Teaching and Assessment Methodology

5.7. The way in which the skills training is structured on the LPC is as follows:

5.7.1. At the beginning of the course the students participate in a short Foundation Course during which, amongst other things, they are introduced to the various skills to be taught on the LPC. Thus they will have sessions specifically devoted to interviewing, legal research etc.

5.7.2. Thereafter the emphasis changes. Sessions are not devoted to skills training in isolation. Instead the skills are taught in the context of the substantive law and procedure that form the major part of the course and which is very case-study based. So, for example, as part of a continuing case-study, the students may be required to interview a «client» regarding an issue that has arisen.

5.7.3. Generally, the various skills are taught by requiring the students to undertake practical exercises and thereafter by giving, or in certain cases requiring the students to give, detailed and constructive feed-back on performance.

5.7.4. Students also have recourse to a Skills Course Book which sets out the fundamental techniques upon which the students should be drawing.

5.7.5. Students are assessed on pieces of written work for Legal Research and Writing and Drafting and on live performances during a role-play for Advocacy and Interviewing. In each case they are assessed as either competent or non-competent and are as-

sessed by reference to specified «assessment criteria» notified to the students in advance. Students have several chances to meet the required standard.

5.8. In relation to the substantive law areas students also have recourse to course books written by the College specifically with the LPC in mind – one course book for each subject. Assessment is by means of a combination of continuous assessment and written examination.

6. Some Key issues – the College of Law Experience

6.1. A commitment to «real» vocational training involves the difficult task of winning the hearts and minds of a number of sceptics who may include, amongst others, existing practitioners, students and lecturers.

Set out below are just some of the potential objections.

6.2. «If you fill a course with skills training the students will not know any law.»

Superficially this appears to be the case. The argument goes that if 25 % of your course is now devoted to skills training the students must know 25 % less substantive law. In our experience the fall-out in terms of legal knowledge is minimal provided that the skills training is truly integrated into the teaching of the substantive law. A student who participates in an advocacy exercise unprepared finds it an unpleasant experience and tends to know his law next time round! Nevertheless over time we have had to deal with this particular issue – trying to find the right balance is not easy.

6.3. «You can learn these skills only through hard experience in the office; not in the class room.»

This is a common assertion of all sceptics, from the practitioner who learnt his trade in the office and thinks that legal education must now be going «soft»; to the student who feels embarrassed at having to participate in a role-play and reacts by asserting that you are playing meaningless games.

Our experience is that this objection is simply not true. All sectors of the legal community in England and Wales, whilst acknowledging that improvements can still be made, almost universally now acknowledge that the LPC represents a great improvement over the earlier vocational training course.

It is also widely accepted that skills training is not intended to be a replacement of the learning process which must inevitably

take place once you are in practice. We are simply trying to ensure that the more elementary mistakes, if made, are made, and corrected, in the class-room (where it doesn't matter) rather than in the office (where it does).

6.4. «The costs are prohibitive».

The development of innovative vocational training programmes is expensive. In our case the increased costs derived largely from the effect such a programme had on our institution's staff/student ratio, the additional training space that was required and the additional investment in equipment that was also necessary.

In particular any or all of the following factors can contribute to driving costs up depending on how you structure your course.

6.4.1. The cost of designing and maintaining the course is likely to be considerably more than a traditional lecture based course. Coherent and relevant case studies and role-plays take staff time to develop and a significant volume of materials is produced for distribution to the students.

6.4.2. Skills based exercises require small groups to be really effective and this has an inevitable effect on the staff student ratio and can cause accommodation problems in the absence of an adequate number of tutorial rooms.

6.4.3. Assessment of oral skills has an even greater impact as, if done properly, such assessments require a one-to-one staff/student ratio and considerable logistical implications.

6.4.4. Truly vocational training, because of the technological advances in legal practice, now requires significant investment in IT.

Arguably all of these costs are a natural consequence of any serious commitment to real vocational training and, in an ideal world, are costs that are worth paying. However, we do not live in an ideal world and, in many jurisdictions, cost is inevitably a critical factor. Nevertheless it is often possible, without huge expense, to incorporate some of these vocational techniques into existing training courses. An element of imagination, willingness to accept new ideas and staff commitment can work wonders. At the KMA we have witnessed just this.

7. Staff Training

7.1. Preliminary training of lecturing staff is a vital ingredient to the success of any shift to skills based teaching. This form of training is entirely different from traditional methods and we found

that staff, particularly the more experienced staff, needed help to make the cross-over.

7.2. Training was required in all aspects of the course, including course design, delivery and assessment. All kinds of issues were new to us:

7.2.1. how to design the materials – for example, how to make the case studies realistic but not too complicated;

7.2.2. delivery – for example, how to manage paperwork in a session, how to gauge the timing of a session and how to give specific and constructive feedback to students;

7.2.3. assessment – for example, how to ensure that those acting the part of the judge or the client do not have an unfair influence on the outcome of the assessment by being too intrusive in the process; how to ensure confidentiality of role plays; and how logistically to time-table all of the assessments.

8. The Future

8.1. Not every law student goes into private practice – some stay in an educational environment as a teacher, others undertake a job which has nothing to do with the law. But throughout the world many law students have a legitimate expectation that they will become legal practitioners of one sort or another, whether as private practitioners, in government service or as corporate in-house counsel. One of the biggest challenges facing the legal education establishment world-wide is how to adequately equip these young students. I have travelled throughout the world and am amazed at how often I have heard the cry from young lawyers that their legal training did not remotely equip them for «life in the office». We must all be prepared to embrace new and innovative ideas to put this right.

Ніколас Оллі,

директор з міжнародних зв'язків

Коледжу права Англії та Уельсу (Велика Британія)

СТРУКТУРА ЮРИДИЧНОЇ ПРОФЕСІЇ ТА ДОКВАЛІФІКАЦІЙНА ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ЮРИСТІВ В АНГЛІЇ ТА УЕЛЬСІ

1. Юридична професія – соліситори та баристери

Розподіл професії

1.1. У багатьох юрисдикціях існує єдина професія практикуючого юриста. Наприклад, у Сполучених Штатах, якщо ви бажає стати адвокатом, який виступає у судах першої інстанції, юристом з великого міста, що спеціалізується на укладенні угод, або «містечковим» практикуючим юристом-консультантом, ви одержуєте кваліфікацію «аторнея». В Англії та Уельсі ситуація інша. Хоча різниця між двома напрямками і стає дедалі розмитішою, тут продовжує існувати розподіл професії практикуючого юриста на дві категорії – соліситора та баристера.

1.2. Різницю можна побачити в тому, як готуються спеціалісти кожного з напрямків, як регулюється їхня діяльність, а також у функціях, які вони виконують.

Роль баристера

1.3. Традиційно баристер – це спеціаліст-адвокат з правом виступу в усіх судах та трибуналах. Баристери також складають експертні юридичні висновки за зверненням соліситора.

1.4. В Англії та Уельсі існує близько 9500 баристерів, переважна більшість з яких працює у конторах («палатах»), що знаходяться в основних містах Англії – зокрема, у Лондоні. Хоча деякі баристери працюють разом у ряді певних палат, вони не є партнерами. Вони – індивідуальні підприємці, які за угодою просто сплачують частину адміністративних витрат, пов'язаних з їхніми палатами, так само, як і всі інші баристери, що працюють на базі цих палат. На відміну від них, соліситори, як правило, працюють у партнерстві з іншими соліситорами та ділять між собою прибутки і збитки від своєї справи.

1.5. Баристери, так само, як і соліситори, часто спеціалізуються в певних галузях права. Річ у тім, що деякі палати саме й стають відомими через досвід роботи у конкретній(их) галузі(ях) юридичної практики. Що стосується роботи в судових процесах з карних справ, наша система відрізняється від багатьох інших юрисдикцій тим, що баристер може захищати звинуваченого в одній справі, а потім виступити як обвинувач в іншій. Отже, не існує питання, ким бути — обвинувачем чи захисником. У різні моменти баристер може виступати і в захисті, і в звинуваченні. Почасти це є результатом так званого правила «черги на стоянці таксі» [cab rank rule], за яким баристери мусять погоджуватися на будь-яку справу, що їм випадає (баристери можуть відмовлятися від справи лише у виключних випадках — наприклад, якщо вони не мають достатнього досвіду роботи у відповідній галузі права).

1.6. Клієнт не має права безпосередньо найняти баристера. Коли виникає необхідність, клієнт може звернутися до баристера через посередництво соліситора.

Роль соліситора

1.7. Існує приблизно 75 000 соліситорів з сертифікатами, що дозволяють мати практику в Англії та Уельсі; отже, кількість соліситорів значно перевищує кількість баристерів.

1.8. Соліситори виконують різні функції. З викладеного вище (параграф 1.6) стає зрозумілим, що соліситори — це перша інстанція, до якої звертаються будь-які громадяни, коли у них виникає потреба в одержанні юридичної поради або допомоги. Безпосередні функції соліситора значною мірою залежать від характеру його практики. Існує поляризація, яка дедалі зростає, між тими, хто має малу локальну практику з одного боку («містечкова юридична практика»), і тими, хто має широку юридичну практику корпоративних справ («юридичну практику великого міста») — з іншого.

1.9. «Містечкова юридична практика» може бути різною в діапазоні від індивідуальних практикуючих юристів, яким дедалі більше загрожує повне зникнення, до юридичних фірм, які можуть включати, наприклад, до 12—15 партнерів. Деякі невеликі юридичні практики можуть вестися лише з однієї контори; з іншого боку, у разі більших юридичних практик, можуть утримуватися декілька контор у сусідніх містечках. В уся-

кому разі, головною функцією містечкової практики є задоволення потреб місцевих жителів — як фізичних осіб, так і місцевих ділових кіл. Таким чином, більшість юридичних практик цього типу надають послуги в галузі сімейного права, за-свідчення заповітів та розпорядження майном покійних осіб, карного права, цивільних судових процесів (наприклад, стягування боргів або заподіяння особистої шкоди), операцій з нерухомим майном та менш складними формами права, яке регулює ділові стосунки, найчастіше — пов'язаного з діяльністю малих місцевих підприємств.

1.10. Юридична практика великого міста зазвичай утримується та ведеться значно більшою кількістю юристів. Великі корпоративні підприємства мають декілька сот партнерів. В умовах конкурентної боротьби спостерігається тенденція до злиття фірм, які займаються міжнародним правом, з метою полегшення надання транснаціональних послуг. Нині часто зустрічається оголошення про злиття англійської та американської або англійської та європейської юридичних фірм.

1.11. Роль соліситора у юридичній практиці великого міста сфокусована на потребах ділових клієнтів. Тому фірми цього типу здебільшого мають відділення, що спеціалізуються на таких галузях, як право, що регулює діяльність акціонерних компаній; комерційне право; пенсії; податки; робота; банківська справа; цивільні судові процеси тощо.

Соліситори як адвокати

1.12. Багато соліситорів зовсім не займаються адвокатською діяльністю, а спеціалізуються на консультативних послугах та супроводженні угод. Проте соліситори можуть бути також адвокатами, і деякі з них спеціалізуються в цій галузі. Традиційно права соліситорів виступати у суді обмежуються судами нижчої інстанції, але соліситори з певним рівнем досвіду роботи у судах, які готові скласти додаткові іспити, можуть бути допущені до судів вищої інстанції. Одержання соліситорами повних прав виступу у судах може бути лише питанням часу. Отже, для тих соліситорів, які спеціалізуються на адвокатській діяльності, різниця між соліситором та баристером стає дедалі менш чіткою.

2. Юридична професія – судді

2.1. В Англії та Уельсі існує велика кількість різноманітних типів суддів – від мирових до висококваліфікованих та дуже досвідчених членів палати лордів. Докладний розгляд структури, кваліфікацій та професійної підготовки судового корпусу виходить за межі цієї роботи, але нижче будуть розглянуті два аспекти, які представляють певний інтерес.

2.2. По-перше, на відміну від інших країн (наприклад, Німеччини), для суддів не існує окремої професійної структури. За деякими винятками (наприклад, у випадку мирових суддів), судді призначаються з числа адвокатів – баристерів, рідше – з числа представників професії соліситорів. Традиційно така практика призначення виправдовується тим, що суді повинні самі мати досвід представлення справ у суді – і цей факт відомий баристерам, які перед ними виступають. Це створює важливий елемент довіри, тому що баристери та судді утворюють єдину систему. Недоліком такої системи є тільки те, що баристер з великим досвідом адвокатської діяльності раптом може стати суддею, для виконання ролі якого він не має ані досвіду, ані підготовки.

2.3. Впливові особи з Управління судової підготовки, роль якого полягає у забезпеченні підготовки до суддівства, вже звертали увагу на цей недолік. Ця підготовка набирає форми короткого навчального курсу, який проводиться самими суддями. Коледж права проводив програми «навчання вчителів» для того, щоб навчити суддів бути кращими викладачами.

3. Регулювання професійної діяльності

Баристери

3.1. Діяльність баристерів регулюється Радою баристерів Англії та Уельсу, яка визначає вимоги до професійної підготовки та інші вимоги до прийому у члени колегії адвокатів, оприлюднює дисциплінарний кодекс колегії адвокатів та забезпечує його виконання, а також представляє інтереси своїх членів – баристерів.

3.2. У тому, що стосується докваліфікаційної професійної підготовки, Рада баристерів затвердила ряд установ, які мають право викладати Курс професійної підготовки баристерів [Bar

Vocational Course] («BVC» — див. нижче). Ті установи, які бажають викладати BVC, повинні звернутися до Ради баристерів за встановленою формою і пройти суворий процес акредитації, який включає подання та перевірку великої кількості письмових матеріалів (попередні матеріали курсу, правила проведення іспитів, послужні списки педагогічного складу, інформація про відповідну установу та її приміщення тощо), проведення інтерв'ю з основними викладачами та інспекцію приміщень. Одержавши раз акредитацію на право викладання курсу BVC, усі установи, де викладається цей курс, проходять регулярну перевірку комісією експертів, яка створюється Радою баристерів. Мета такої перевірки — контроль за викладанням відповідного курсу для забезпечення дотримання стандартів і надання рекомендацій, які можуть бути корисними для подальшого розвитку курсу.

Соліситори

3.3. Професійна діяльність у галузі соліситорів регулюється Товариством юристів Англії та Уельсу, яке в цілому виконує такі ж самі функції стосовно соліситорів, як і Рада баристерів — стосовно баристерів. Таким чином, це товариство регулює включення до Реєстру соліситорів, сприяє та забезпечує додержання соліситорами правил Етичного кодексу, а також представляє інтереси соліситорів. Знову-таки, у тому, що стосується докваліфікаційної підготовки, Товариство юристів затвердило ряд установ, у тому числі — Коледж права, як установи, уповноважені викладати Курс юридичної практики [Legal Practice Course] — див. нижче. Акредитація на право проведення цього курсу та процес контролю за його викладанням, які здійснюються Товариством юристів, дуже подібні до того, що було описано вище стосовно Ради баристерів/ курсу професійної підготовки баристерів.

4. Шлях до кваліфікації

Соліситори

4.1. Звичайний шлях одержання кваліфікації соліситора в Англії та Уельсі — це:

4.1.1. Насамперед одержати університетський ступень з права. Як правило, це вимагає трьох років і дає академічну основу правових знань, необхідну людині ще до того, як вона

матиме змогу займатись юридичною практикою. Одержання більшості ступенів складається з академічного навчання та оцінки знань певних основних предметів (наприклад, контрактного права, деліктного права, конституційного права, кримінального права, земельного права, суб'єктного права/ правових норм довірчої власності та законів ЕС), паралельно з вивченням та одержанням оцінки з ряду предметів за вибором студента (з навчальних курсів, які пропонуються відповідним університетом).

4.1.2. Після цього майбутній соліситор проходить Курс юридичної практики [Legal Practice Course] («LPC») у такому навчальному закладі, як Коледж права. Це — розрахований на один рік курс практичного навчання, який має навести містки між академічними знаннями права, одержаними в університеті, та правовою практикою, з якою доводиться зустрічатися в конторі. Цей курс навчання значною мірою сконцентрований на тому, як має поводитися юрист, і саме на цій стадії навчання професійних навиків відіграє основну роль.

4.1.3. Після закінчення курсу LPC необхідно укласти дворічний контракт на проходження практики з фірмою соліситорів. Це — форма стажування, після закінчення якого ви одержите кваліфікацію соліситора Верховного суду Англії та Уельсу.

Протягом періоду практики за контрактом необхідно пройти ще одну професійну підготовку у формі курсу професійної майстерності [Professional Skills Course]. Цей курс містить ряд модулів з тих предметів, вивчення яких Товариство юристів вважає найкращим відкласти до моменту, коли майбутній юрист матиме певний досвід роботи в офісі.

4.2. Ті, хто не має університетського ступеня з права, можуть пройти курс LPC без одержання цього ступеня за умови, що вони спочатку складуть іспит на аспірантський диплом з права, відомий також як «загальний професійний іспит» [Common Professional Examination] («CPE»). Це — однорічний курс, протягом якого студенти проходять навчання та одержують оцінки своїх знань з основних юридичних дисциплін, згадуваних вище.

Баристери

4.3. Підготовка баристерів є подібною до підготовки соліситорів, але дещо відрізняється. Після одержання університетського ступеня з права необхідно пройти річну програму профе-

сійної підготовки, яка називається «Курс професійної підготовки баристерів» [Bar Vocational Course] (програма, еквівалентна LPC, але відрізняється від неї), а потім рік стажування, яке називається «учнівство» [pupillage]. І в цьому разі диплом CPE може відкрити шлях до BVC тим студентам, які не мають англійського ступеня з права.

4.4. Рамки статті не дозволяють широко розглянути зміст та філософію в основі кожного із зазначених вище курсів. Тому я просто зупинюся на LPC як на прикладі одного з наших курсів професійної підготовки. Інші курси — такі як BVC, хоч і відрізняються докладним змістом, мають в основі однакову філософію і таке ж саме складне поєднання практичних навиків професії юриста та підготовки з матеріального права, розраховане на те, щоб навести містки між «академією» та юридичною конторою.

5. Курс юридичної практики

Зміна напрямку

5.1. Стадія професійної підготовки соліситорів (тобто річний курс підготовки спеціалістів, який проводиться між університетським навчальним курсом та стажуванням у юридичній фірмі) існує вже протягом багатьох років. Проте на початку 90-х років сталася революційна зміна в акцентах у цьому курсі.

Досі навчальна програма складалася просто з вивчення матеріального та процесуального права, з якими студентів знайомили традиційними методами — дидактичним читанням лекцій великим групам слухачів, що супроводжувалися незначною кількістю практичних семінарських занять у малих групах, де займалися вправами, що не вирізнялися творчим підходом.

Проте у 1993 році ми стали свідками різких змін, а саме:

5.1.1. після запровадження комплексного методу професійної підготовки та акцентуванні на роботі у малих групах курс став дійсно практичним;

5.1.2. змінилася методологія навчання: метод «годування з ложечки» поступився місцем інтерактивному підходу «вивчення шляхом виконання» — ця зміна неминуче внесла фактор сприяння більш творчому підходу до використання інформаційних технологій;

5.1.3. назва курсу змінилася на «курс юридичної практики» для того, щоб відобразити зростання практичного характеру цього курсу; ця назва продовжує існувати і зараз;

5.1.4. змінилася регулятивна основа курсу. Раніше навчальні заклади готували студентів до централізованих іспитів, які проводилися Товариством юристів. З 1993 року і по сьогоднішній день Товариство юристів не займається екзаменаційним процесом, дозволяючи навчальним установам мати власні курси та власні системи оцінювання знань за умови проходження ними процесу акредитації та нагляду за їхньою діяльністю, що вже розглядалося раніше (параграф 3.3).

5.2. На мою думку, зазначені зміни, незважаючи на те, що й вони не позбавлені неминучих проблем становлення, виявилися надзвичайно успішними з погляду підвищення позитивних якостей юних практикантів. Віддалення Товариства юристів від екзаменаційного процесу та відкриття для акредитованих установ можливості проведення курсу LPC привели до виникнення здорової конкуренції серед тих, хто має право вести курс LPC, і, відповідно, до значного оновлення і вдосконалення методів підготовки та оцінки знань; тим часом, процес акредитації та регулярного нагляду дозволяє підтримувати високі стандарти якості.

Зміст курсу

5.3. Слухачі курсу LPC, який пропонується Коледжем, проходять підготовку за чотирма основними напрямками:

5.3.1. три обов'язкові предмети (право ділових відносин та практика [Business Law and Practice]; судові процеси та адвокатська діяльність [Litigation and Advocacy]; нерухомість та правові норми передачі прав власності на нерухомість [Conveyancing and Property]. З урахування зростаючої диверсифікації професії юриста студентам надається можливість вибору вивчення права ділових відносин та практики або в контексті комерційної діяльності великих корпорацій, або в контексті діяльності комерційних фірм більш загального профілю);

5.3.2. шість основних предметів (професійна поведінка та піклування про клієнта [Professional Conduct and Client Care]; податкове право [Revenue Law]; право Європейського Співтовариства [European Community Law]; облік комерційних операцій та соліторської діяльності [Business and Solicitors' Accounts];

засвідчення заповітів та розпорядження майном [Probate and Administration of Estates]; права людини [Human Rights];

5.3.3. три предмети за вибором студента з широкого спектра предметів, які пропонуються коледжем, для обслуговування як корпоративних, так і приватних клієнтів;

5.3.4. різні професійні навички юриста (див. нижче).

Одержання практичних професійних навичок у рамках курсу LPC

5.4. У зв'язку з одержанням практичних професійних навичок студентам пропонуються такі напрями підготовки:

5.4.1. адвокатська діяльність;

5.4.2. проведення бесід та консультування (тобто як проводити бесіду з клієнтом, особливо — з новим клієнтом);

5.4.3. дослідження юридичної справи;

5.4.4. написання та складання проектів юридичних документів (складання проектів юридичних документів та написання юридичних висновків);

5.4.5. інші напрямки — такі як планування власної роботи та використання інформаційних технологій в офісі.

5.5. Усі практичні професійні навички, перелічені у параграфах 5.4.1 — 5.4.4, оцінюються.

5.6. Хоча це й неможливо виміряти точно, за приблизними оцінками ми вважаємо, що понад 25 % курсу юридичної практики присвячені одержанню практичних професійних навичок, а решта курсу — вивченню матеріального та процесуального права. У курсі професійної підготовки баристерів відсоткова частка практичної професійної підготовки навіть ще більше (приблизно 60 %); у цьому курсі більший наголос робиться на професійній майстерності адвокатської діяльності, що відображає інший характер професії баристера.

Методологія навчання та оцінки знань

5.7. Вивчення практичних професійних навичок у курсі LPC проводиться за такою структурою:

5.7.1. На початку навчальної програми студенти беруть участь у короткому установчому курсі, де, разом з іншими речами, їх знайомлять з тими різноманітними професійними навичками, якими вони повинні будуть оволодіти в рамках LPC. Таким чином, у них проводяться заняття, спеціально присвячені вмінню вести бесіду з клієнтом, дослідженню юридичної справи тощо.

5.7.2. Після того наголоси змінюються. Заняття вже більше не присвячуються одержанню практичних професійних навичок. Натомість професійні навички висвітлюються у контексті матеріального та процесуального права, які становлять основну частину курсу і які значною мірою побудовані на вивченні конкретних ситуацій. Так, наприклад, у процесі вивчення конкретних прикладів студентів можуть попросити провести бесіду з «клієнтом» стосовно проблеми, яка виникла.

5.7.3. У загальному випадку, для того щоб навчити студентів різним професійним навичкам, викладачі вимагають від них виконання практичних завдань, після чого дають або просять інших студентів дати докладний та конструктивний коментар їхнього виконання завдання.

5.7.4. Студентам також доводиться звертатися до підручника з курсу професійної майстерності [Skills Course Book], де викладені основні методики, якими повинні користуватися студенти.

5.7.5. Знання студентів оцінюються за їхніми письмовими роботами з дослідження юридичної справи та написання і складання проектів юридичних документів, а також на підставі їхніх реальних дій у рольових іграх з адвокатської діяльності та проведення бесід з клієнтами. У кожному випадку студент оцінюється як «компетентний» або «некомпетентний», оцінювання здійснюється шляхом посилення на конкретні «критерії оцінки», які заздалегідь повідомляються студентам. Студентам надається декілька спроб досягти необхідних стандартів.

5.8. У тому, що стосується матеріального права, студенти мають користуватися підручниками, виданими Коледжем спеціально для курсу LPC – один підручник з кожного предмета. Знання оцінюються шляхом комбінації безперервного оцінювання поточної роботи та письмового іспиту.

6. Деякі ключові проблеми – досвід Коледжу права

6.1. Зобов'язання дати «реальну» професійну підготовку передбачає вирішення складного завдання завоювання сердець та умів ряду скептиків, які, поміж іншим, зустрічаються серед практиків, студентів та викладачів.

Далі ми наводимо деякі можливі заперечення.

6.2. «Якщо ви заповнюєте курс оволодінням практичними навичками, студенти зовсім не знатимуть законів».

На перший погляд це здається слушним. Як аргумент зазначається, що коли 25 % вашого курсу тепер присвячені вивченню практичних навичок, то студенти знатимуть матеріальне право на 25 % гірше. Як свідчить наш досвід, негативний вплив на знання законодавчої основи мінімальний за умови, що практичні курси дійсно об'єднуються з викладанням матеріального права. Непідготовлений студент, який бере участь у виконанні вправ з адвокатської діяльності, відчуває себе дуже незручно й наступного разу намагатиметься знати закони! Проте з часом ми будемо змушені зайнятися цією конкретною проблемою — не так воно й просто знайти необхідну рівновагу.

6.3. «Цю професійну майстерність можна здобути лише шляхом сумлінної праці в конторі, й аж ніяк не в класній кімнаті».

Це — звичайний аргумент усіх скептиків — від практиків, які навчилися своєї справи в конторі й вважають, що тепер юридична освіта, мабуть, стала занадто «слабкою», до студентів, які відчувають себе ніяково, коли доводиться брати участь у рольовій грі й у відповідь на це заявляють, що ви граєте в безглузді ігри.

Наш досвід показує, що цей аргумент просто не відповідає дійсності. Усі верстви юридичного співтовариства Англії та Уельсу, визнаючи, що курс ще вимагає вдосконалення, майже одноставно визнають також і те, що LPC становить значний прогрес у порівнянні з попереднім курсом практичної підготовки. Також широко визнається те, що практичне вивчення професійних навичок не повинно витіснити процес набування знань, який неодмінно триває, якщо ви займаєтеся практичною діяльністю. Ми просто намагаємося зробити так, щоб елементарні помилки, якщо вони допускаються, були допущені та виправлені у класній кімнаті (де вони ні на що не впливають), а не в конторі (де вони суттєві).

6.4. «Витрати надзвичайно високі».

Розробка новаторської програми практичного професійного навчання вимагає значних витрат. У нашому випадку збільшення витрат було викликано переважно змінами у співвідношенні між студентами та викладачами нашої установи, потребою в додаткових приміщеннях для проведення практичної підготовки та додаткових капіталовкладень в устаткування, які також були необхідні.

Залежно від того, як буде побудований ваш курс, кожний з цих факторів, зокрема, може викликати збільшення витрат.

6.4.1. Витрати на розробку та проведення курсу, ймовірно, будуть значно більшими, ніж витрати на традиційний лекційний курс. Періодичні аналізи конкретних випадків та рольові ігри теж вимагають від педагогів витрат часу на їх розробку та виготовлення значної кількості матеріалів, які роздаються студентам.

6.4.2. Для того, щоб вправи на практичні навички були дійсно ефективними, бажано працювати з малими групами студентів, а це неодмінно впливає на співвідношення між студентами та викладачами і може викликати проблеми з приміщеннями, якщо бракує необхідної кількості навчальних кімнат.

6.4.3. Оцінка ораторської майстерності, якщо її проводити належним чином, передбачає спілкування віч-на-віч між викладачами та студентами, що в свою чергу вимагатиме значного матеріально-технічного забезпечення.

6.4.4. Внаслідок значного технічного прогресу в галузі юридичної практики ефективна практична професійна підготовка вимагає суттєвих вкладень в інформаційні технології.

Навряд чи всі ці витрати насправді впливають з необхідності так акцентувати увагу на практичній підготовці спеціалістів і в ідеалі не це є головним. Проте ми живемо не в ідеальному світі, для багатьох юрисдикцій витрати неодмінно стають критичним фактором. Однак, незважаючи на це, бувають ситуації, коли й без надмірних витрат можна впровадити деякі з цих методик професійної підготовки до існуючих навчальних курсів. Жива уява, бажання сприймати нові ідеї та відданість педагогів можуть творити чудеса. Саме це ми й спостерігаємо у КМА.

7. Підготовка педагогічного колективу

7.1. Попередня підготовка лекторського педагогічного складу є суттєвою компонентою успіху будь-якого руху в напрямі викладання на базі оволодіння практичними професійними навичками. Ця форма навчання повністю відрізняється від традиційних методик, і виявляється, що викладачам, особливо найдосвідченішим з них, необхідна допомога для того, щоб змінити орієнтацію.

7.2. Перепідготовка вимагалася з усіх аспектів курсу, включаючи його розробку, систему викладання та систему оцінок. Усі проблеми були для нас новими:

7.2.1. як розробляти матеріали — наприклад, як зробити так, щоб аналіз конкретних ситуацій був реалістичним, але не дуже ускладненим;

7.2.2. система викладання — наприклад, як організувати перевірку письмових робіт під час заняття, як розраховувати витрати часу протягом заняття, як забезпечити специфічний та конструктивний зворотний зв'язок для студентів;

7.2.3. оцінка знань — наприклад, як зробити, щоб ті, хто грає роль судді або клієнта, не відчували несправедливого впливу надмірного втручання до процесу на результати оцінки; як забезпечити конфіденційність ролевих ігор; як реально скласти розклад проведення всіх заходів з оцінювання знань.

8. Майбутнє

8.1. Не кожний, хто вивчає право, займається потім приватною практикою — дехто залишається в освітньому колі як учителі, інші знаходять роботу, яка немає нічого спільного з правом. Але в усьому світі багато студентів-правників з надією сподіваються на те, що стануть практикуючими юристами того чи іншого типу — приватними юристами, службовцями державних установ або штатними юридичними радниками компаній. Однією з найбільших проблем, з якими зустрічаються юридичні навчальні установи в усьому світі, є те, як забезпечити цим юним студентам адекватний багаж знань. Я багато їздив по світу і був здивований тим, як часто доводилося чути від молодих юристів нарікання на те, що їхня юридична освіта анітрохи не підготувала їх до «реального життя в конторі». Для того, щоб виправити це становище, ми всі мусимо бути готові до сприймання нових сміливих ідей.